

Thema-aanvraag

Dit document bevat de gegevens van je aanvraag.

Ingediend op: 27 mei 2026

Betrokkenen

Wie is eindverantwoordelijk voor het project?

Voor- en achternaam: Arja Westerink

Naam organisatie: PCBO Amersfoort

E-mailadres: a.westerink@pcboamersfoort.nl

Telefoonnummer: 0623444398

Inhoud

Projectnaam

Wat is de projectnaam?

Van expertise naar praktijk – Regionale aanpak voor inclusief onderwijs aan cognitief sterke leerlingen (Keibrug & Expertisecentrum HB)

Aanleiding

Wat is de aanleiding van het project?

Binnen scholen in de regio groeit de behoefte aan goed en passend onderwijs voor cognitief sterke leerlingen. Tegelijkertijd geven scholen aan dat juist deze doelgroep regelmatig complexe onderwijsvragen oproept waarvoor expertise, tijd en passende ondersteuningsstructuren niet altijd beschikbaar zijn. Hierdoor ontstaat spanning tussen de ambitie om inclusief onderwijs te realiseren en de dagelijkse praktijk van leraren en schoolteams.

Het probleem dat dit project wil oplossen is dat expertise rondom hoogbegaafdheid en onderwijs aan cognitief sterke leerlingen op dit moment nog te versnipperd georganiseerd is. Scholen ontwikkelen afzonderlijk van elkaar oplossingen, expertise is vaak persoonsafhankelijk en ondersteuning richt zich relatief vaak op individuele casussen. Daardoor blijft kennis onvoldoende beschikbaar voor de bredere schoolontwikkeling en ontstaat afhankelijkheid van externe trajecten of individuele voorzieningen.

De behoefte die hiermee wordt vervuld is tweeledig.

Enerzijds is er een duidelijke behoefte vanuit scholen en onderwijsprofessionals aan duurzame expertise, ondersteuning en professionalisering op het gebied van hoogbegaafdheid, dubbel bijzondere leerlingen en verrijkend onderwijs. Leraren geven aan behoefte te hebben aan meer handelingsrepertoire, consultatie en gezamenlijke kennisontwikkeling.

Anderzijds is er behoefte vanuit leerlingen en ouders aan onderwijs dat beter aansluit bij onderwijsbehoeften zonder dat hiervoor automatisch een afzonderlijke route of externe

voorziening nodig is.

Het ideaal dat met dit project wordt nagestreefd is een regio waarin expertise niet op enkele plekken geconcentreerd blijft, maar beschikbaar komt voor alle scholen. Daarbij wordt uitgegaan van het uitgangspunt dat iedere leerling recht heeft op onderwijs dat aansluit bij zijn of haar ontwikkeling en dat scholen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor complexe onderwijsvragen.

Deze ambitie sluit aan bij de beweging naar inclusiever onderwijs: onderwijs waarin ondersteuning steeds meer collectief en preventief wordt georganiseerd en waarin expertise terugvloeit naar de dagelijkse onderwijspraktijk.

Tegelijkertijd spelen meerdere maatschappelijke en onderwijsontwikkelingen een rol.

Allereerst groeit de druk op onderwijsprofessionals door personeelstekorten en toenemende complexiteit van ondersteuningsvragen. Onderwijsregio's zetten daarom nadrukkelijk in op het behouden, begeleiden en professionaliseren van onderwijsprofessionals en op het slimmer organiseren van expertise.

Daarnaast ontstaat binnen onderwijsregio's steeds meer aandacht voor regionale samenwerking, kennisdeling en gezamenlijke professionalisering als antwoord op schaarste en kwaliteitsvraagstukken. Thema-aanvragen zijn expliciet bedoeld om ontwikkelvragen op te pakken die breder spelen dan één bestuur en om samenwerking tussen scholen, besturen, onderzoek en opleiders te versterken.

Binnen PCBO en de regio zijn reeds eerste stappen gezet met de ontwikkeling van Keibrug (<https://www.pcboamersfoort.nl/onze-scholen/meer-en-hoogbegaafdheid/keibrug/>). Deze ontwikkeling laat zien dat er niet alleen behoefte bestaat aan een onderwijsvoorziening, maar juist aan een bredere infrastructuur waarin expertise wordt ontwikkeld, toegepast en teruggebracht naar scholen.

Daarom richt deze aanvraag zich niet op het uitbreiden van een afzonderlijke voorziening, maar op het realiseren van een regionaal expertisecentrum hoogbegaafdheid gekoppeld aan Keibrug als praktijk- en ontwikkelomgeving.

Hiermee ontstaat een duurzame beweging: van individuele ondersteuning naar collectieve ontwikkeling, van expertise op één plek naar gedeelde expertise en van reageren op hulpvragen naar het versterken van onderwijsprofessionals in de hele regio.

Deze aanvraag sluit aan bij:

- behouden en versterken van onderwijsprofessionals;
- professionaliseren van teams;
- regionale samenwerking;
- kennisdeling en innovatie.

Doelstelling

Wat is het doel van dit project?

Het realiseren van een duurzaam regionaal expertisecentrum hoogbegaafdheid, gekoppeld aan Keibrug als ontwikkel- en praktijkplaats.

Doelen:

1. Expertise over HB structureel beschikbaar maken voor scholen.
2. Leraren, KC'ers en schoolleiders ondersteunen bij complexe HB-vraagstukken.
3. Een regionale aanpak ontwikkelen die kennisdeling en gezamenlijke professionalisering stimuleert.
4. Minder afhankelijkheid van individuele externe trajecten.
5. Bijdragen aan behoud van onderwijsprofessionals doordat complexe ondersteuningsvragen beter gedragen worden.
6. Een duurzame infrastructuur ontwikkelen die op termijn zelfstandig functioneert.

Succescriteria

Welke criteria bepalen het succes van dit project?

Het succes van dit project wordt niet uitsluitend bepaald door het realiseren van een expertisecentrum of het uitvoeren van activiteiten in Keibrug. Het project is succesvol wanneer gedurende de looptijd aantoonbaar wordt gewerkt aan kennisontwikkeling, regionale samenwerking en versterking van onderwijsprofessionals én wanneer deze ontwikkeling zichtbaar leidt tot meer duurzame ondersteuning van cognitief sterke leerlingen.

Om dit zichtbaar te maken worden succescriteria geformuleerd op drie niveaus: proces, opbrengst en impact. De voortgang wordt gedurende het project gemonitord en tussentijds gebruikt om de aanpak waar nodig bij te stellen.

A. Procescriteria

1. Regionale samenwerking: we werken samen met scholen die onder het Samenwerkingsverband de Eem vallen.
2. Ontwikkeling expertisecentrum: Er wordt een concreet werkmodel ontwikkeld voor het expertisecentrum inclusief rollen, werkwijze en ondersteuningsaanbod.
3. Professionalisering: Er worden minimaal 3 professionaliseringsactiviteiten georganiseerd. Minimaal 75 onderwijsprofessionals nemen deel. Minimaal 80% van deelnemers waardeert bijeenkomsten met een score van 7 of hoger.
4. Monitoring en evaluatie: Er worden op minimaal drie momenten evaluaties uitgevoerd: nulmeting; tussenevaluatie; eindevaluatie. Op basis van evaluaties worden verbeteracties vastgelegd en uitgevoerd.

B. Resultaatcriteria

Voor professionals:

Minimaal 80% van deelnemende professionals geeft aan beter toegerust te zijn om onderwijs aan cognitief sterke leerlingen vorm te geven.

Minimaal 70% geeft aan minder handelingsverlegenheid te ervaren.

Er ontstaat een structureel netwerk van HB-specialisten en onderwijsprofessionals.

Voor scholen:

Minimaal 10 scholen maken actief gebruik van expertise vanuit het project.

Scholen ontwikkelen of actualiseren hun visie of werkwijze rondom onderwijs aan cognitief sterke leerlingen.

Er ontstaat een herkenbare route voor consultatie en ondersteuning.

Voor het expertisecentrum:

Er ligt een uitgewerkt en overdraagbaar expertisemodel.

Er is een structureel professionaliseringsaanbod ontwikkeld.

Er is een vaste werkwijze voor kennisdeling en ondersteuning vastgesteld.

C. Impactcriteria

Inclusiever onderwijs

Scholen geven aan beter in staat te zijn ondersteuning te organiseren binnen de eigen context.

Expertise wordt aantoonbaar vaker collectief ingezet in plaats van uitsluitend individueel.

Professionele ontwikkeling

Professionals ervaren meer eigenaarschap en deskundigheid bij complexe ondersteuningsvragen.

Regionale meerwaarde

Het model wordt na afloop voortgezet of opgeschaald binnen de regio.

De ontwikkelde aanpak wordt gedeeld met andere scholen of besturen.

Monitoring en meetinstrumenten

Om de voortgang en resultaten zichtbaar te maken worden verschillende bronnen gebruikt:

deelnemersregistratie;

evaluatievragenlijsten;

interviews met professionals;

gebruiksgegevens van kennisproducten;

casuïstiekbesprekingen;

reflecties van scholen;

monitoringsrapportages.

Benodigde ondersteuning

Welke ondersteuning en niet-financiële middelen zijn gewenst of noodzakelijk vanuit de regio?

Om de ontwikkeling van een regionaal expertisecentrum hoogbegaafdheid duurzaam vorm te geven, is meer nodig dan alleen financiële middelen. De kracht van dit project zit juist in het verbinden van bestaande kennis, het gezamenlijk ontwikkelen van expertise en het bouwen aan een regionale infrastructuur die scholen ondersteunt in hun inclusieve opdracht.

De gevraagde ondersteuning richt zich daarom niet op het organiseren van een afzonderlijke voorziening, maar op het versterken van het collectieve vermogen van scholen en professionals om onderwijs te bieden aan cognitief sterke leerlingen.

Vanuit de onderwijsregio wordt ondersteuning gevraagd op de volgende onderdelen:

- Projectleiding en regionale verbinding
 - Ondersteuning bij het organiseren van samenwerking tussen besturen, scholen en kennispartners.
 - Kennisdeling en netwerkontwikkeling
 - Faciliteren van bijeenkomsten en het uitwisselen van werkzame aanpakken.
 - Professionalisering
- Verbinden van scholen aan bestaande expertise vanuit opleidingspartners en onderzoek.
- Monitoring en evaluatie
 - Ondersteunen bij het zichtbaar maken van opbrengsten en effecten.
 - Communicatie en verspreiding
 - Ondersteunen bij het beschikbaar maken van kennis voor andere scholen en regio's.

Benodigd budget

Welke financiële middelen zijn benodigd voor dit project?

Deze aanvraag is nadrukkelijk geen aanvraag voor structurele exploitatie van Keibrug, maar een ontwikkelvraag gericht op het realiseren van een duurzame regionale kennis- en ondersteuningsstructuur.

De middelen worden ingezet om expertise op te bouwen, kennis te borgen en een werkwijze te ontwikkelen die op termijn zelfstandig voortgezet kan worden binnen de deelnemende organisaties.

De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Ontwikkel- en projectleiding

Voor coördinatie, samenwerking en inhoudelijke ontwikkeling van het expertisecentrum.

0,2 fte projectleiding – €30.000

2. Ontwikkeling kennisinfrastructuur

Ontwikkeling van materialen, formats, kennisproducten en een regionale kennisbank.

€10.000

Professionalisering

Ontwikkeling en uitvoering van scholing, intervisie en kennisbijeenkomsten.

€20.000

Praktijkonderzoek en monitoring

Onderzoek naar werkzame factoren, effectmeting en evaluatie.

€20.000

Netwerkontwikkeling en communicatie

Organiseren van regionale bijeenkomsten en verspreiding van opbrengsten.

€10.000

Totaal aangevraagd budget: €90.000

Naast deze aanvraag leveren deelnemende scholen en partners een substantiële eigen bijdrage in de vorm van inzet van personeel, expertise, faciliteiten en bestaande ontwikkelstructuren.

Samenhang

Hoe sluit dit project aan bij het plan van aanpak bij de onderwijsregio?

Deze aanvraag sluit aan bij de gezamenlijke ambitie van de Onderwijsregio Midden-Nederland om voldoende, goed toegeruste en toekomstbestendige onderwijsprofessionals beschikbaar te hebben.

Het project draagt bij aan het versterken van professionele kwaliteit én aan het behouden van medewerkers doordat scholen beter worden ondersteund in complexe onderwijsvragen. Daarmee ontstaat ruimte om expertise gezamenlijk te organiseren in plaats van individueel op te lossen. De ontwikkeling van Keibrug en het expertisecentrum wordt ingezet als vliegwiel voor bredere ontwikkeling binnen de regio.

Concreet draagt het project bij aan:

- begeleiden en professionaliseren van onderwijsprofessionals;
- versterken van regionale samenwerking;
- duurzaam organiseren van expertise;
- vergroten van kennisdeling;
- versterken van inclusief onderwijs.

Looptijd

Wat is de looptijd van het project?

Het project kent een looptijd van drie schooljaren en bevindt zich op dit moment al in uitvoering. De aanvraag richt zich daarom niet op het opstarten van een nieuwe ontwikkeling, maar op het verdiepen, versterken en regionaal beschikbaar maken van een reeds ingezette beweging.

De looptijd is opgebouwd in drie opeenvolgende fasen: verkennen en ontwikkelen, realiseren en onderzoeken, verdiepen en borgen.

Schooljaar 2025–2026 | Pilotfase – verkennen en ontwikkelen

In het schooljaar 2025–2026 is gestart met de eerste verkennende fase van het project. In deze fase ligt de nadruk op het verzamelen van bestaande kennis en expertise, het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en het ontwerpen van een aanpak die aansluit bij de behoefte van scholen.

Belangrijke activiteiten in deze fase zijn:

- ontwikkelen van visie en uitgangspunten;
- ontwikkelen van eerste ontwerpprincipes voor Keibrug;
- leggen van verbindingen met kennispartners;

Schooljaar 2026–2027 | Realisatiefase – uitvoeren, ondersteunen en onderzoeken

In deze fase start Keibrug als praktijk- en ontwikkelomgeving en wordt tegelijkertijd het expertisecentrum ingericht als ondersteuningsstructuur voor scholen.

Belangrijke activiteiten in deze fase zijn:

- start onderwijsaanbod Keibrug;
- inrichting en opening expertisecentrum;
- opstart consultatie en ondersteuning aan scholen;
- professionalisering van onderwijsprofessionals;
- opbouwen van kennisdeling;
- starten van praktijkgericht onderzoek;
- uitvoeren van monitoring en tussenevaluatie.

Schooljaar 2027–2028 | Verdiepings- en borgingsfase – leren, delen en verduurzamen

De ervaringen uit de eerste uitvoeringsfase worden benut om ondersteuningsvragen verder te analyseren en te verdiepen. Casuïstiek wordt gebruikt om patronen zichtbaar te maken en om kennis terug te brengen naar scholen en de regio. Daarnaast worden opbrengsten vastgelegd en gedeeld zodat andere scholen en besturen kunnen leren van de ontwikkelde aanpak.

Belangrijke activiteiten in deze fase zijn:

- verdiepen van complexe ondersteuningsvragen en casuïstiek;
- analyseren van opbrengsten en werkzame factoren;
- afronden van praktijkonderzoek;
- ontwikkelen van kennisproducten;
- regionale kennisdeling;
- voorbereiden van structurele borging.

Samenvattend

2025–2026: ontwikkelen en expertise verzamelen
2026–2027: starten, uitvoeren en onderzoeken
2027–2028: verdiepen, delen en verduurzamen

Resultaten

Hoe maak je de resultaten meetbaar?

De ambitie van dit project is niet alleen om activiteiten uit te voeren, maar om blijvende verandering te realiseren in de manier waarop scholen ondersteuning organiseren voor cognitief sterke leerlingen. Daarom worden opbrengsten zichtbaar gemaakt op drie niveaus: professional, school en regio.

Aan het einde van het project zijn de volgende resultaten gerealiseerd:

Voor professionals

- groter handelingsrepertoire;
- meer kennis over HB en dubbel bijzonderheid;
- minder ervaren handelingsverlegenheid.

Voor scholen

- toegang tot regionale expertise;
- minder afhankelijkheid van externe individuele trajecten;
- versterkte ondersteuningsstructuur.

Voor de regio

- regionaal expertisemodel HB;
- professionaliseringsaanbod;
- kennisproducten en formats;
- consultatie- en adviesstructuur;
- monitoringsrapport.

Monitoring en evaluatie: Er worden op minimaal drie momenten evaluaties uitgevoerd: nulmeting; tussenevaluatie; eindevaluatie. Op basis van evaluaties worden verbeteracties vastgelegd en uitgevoerd.

Criteria besluitvorming

Op welk thema, van de gemeenschappelijke opgave, heeft het impact?

Arbeidsvraagstuk (matchen, werven en kansrijk organiseren)

Subthema: matchen

Impact: Redelijk

Opleidingen en indicatie (begeleiden)

Subthema: opleiden en begeleiden

Impact: Groot

Loopbaanmogelijkheden en professionaliseren

Subthema: Professionaliseren

Impact: Groot

Duurzaamheid

Is het project duurzaam?

Vanaf de start wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt dat de opbrengsten van dit project ook na afloop beschikbaar blijven voor scholen.

Daarom wordt niet geïnvesteerd in tijdelijke interventies, maar in een infrastructuur waarin kennis, rollen en werkwijzen duurzaam worden geborgd.

Keibrug vervult hierin de rol van praktijk- en ontwikkelomgeving, terwijl het expertisecentrum zorgt voor verspreiding en borging van kennis.

Het doel is dat scholen op termijn zelfstandig verder kunnen bouwen op de ontwikkelde werkwijze.

Schaalbaarheid

Is het project schaalbaar?

Het project wordt ontwikkeld vanuit de context van PCBO Amersfoort en de regionale samenwerking, maar is bewust ontworpen om overdraagbaar te zijn.

Door te werken met vaste werkwijzen, kennisproducten en een modulaire aanpak kan het model eenvoudig worden uitgebreid naar andere scholen en besturen.

Hierdoor ontstaat niet alleen lokale impact, maar een regionale leerbeweging die ook buiten de regio benut kan worden.

Vraag & aanbod

Wordt er samengewerkt met andere onderwijsinstellingen? Zijn vraag en aanbod op elkaar afgestemd?

Vraag ontstaat vanuit scholen die handelingsverlegenheid ervaren rondom cognitief sterke leerlingen. We weten dat deze vraag vanuit de regio komt door te spreken met andere besturen en het SWV de Eem.

Aanbod ontstaat door:

- Keibrug als praktijkplaats;
- expertisenetwerk;
- regionale kennisdeling.

Aanvullingen

Heeft u eventuele aanvullingen?

Deze aanvraag bouwt voort op reeds ingezette ontwikkelingen rond inclusief onderwijs, HB en Keibrug en maakt de stap van individuele expertise naar regionale infrastructuur.